

Hacettepe Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Araştırmaları Dergisi
Temmuz-2016, Cilt 2, Sayı 1

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/huner>

Hacettepe University
Graduate School of Educational Sciences
The Journal of Educational Research
July-2016, Volume 2, Issue 1

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/huner>

Gönderim tarihi / Submitted at & Kabul tarihi / Accepted at: 13/12/15 & 22/07/16

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Yordayıcıları*

İbrahim Yıldırım¹, Seval Kızıldağ², E. Feyza Dinçel³, Selen Demirtaş Zorbaz⁴

Özet

Eğitim Fakülteleri üniversite yapılanması içerisinde önemli bir yere sahiptir. Eğitim Fakültelerinde yetişen öğrenciler, mezun olduktan sonra toplumdaki bireylere doğrudan ulaşarak onları geleceğe hazırlarlar. Bu nedenle, Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik başarılarının incelenmesi, öğretmen adaylarının üniversite eğitimi sürecinde daha nitelikli olarak yetiştirilebilmeleri amacıyla ilgililerin çalışmalarında, alacakları kararlarda ve kaynakların kullanılmasında yönlendirici olabilir. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim gören Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının yordayıcısı olarak aile desteği, arkadaş ilişkileri, ders çalışma alışkanlığı, öğrencilerin ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeleri, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeleri, öğrenme ortamının uygunluk derecesi, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirmeleri, üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi, değişkenlerini incelemektir. Araştırmanın örneklemini, 2013–2014 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 361 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 312'si (% 86.4) kadın ve 49'u (% 13.6) erkektir. Aynı zamanda, bu öğrencilerin 96'sı (%26.6) birinci sınıf, 86'sı (%23.8) ikinci sınıf, 87'si (%24.1) üçüncü sınıf ve 92'si (%25.5) dördüncü sınıf öğrencisidir. Veriler, Yıldırım, Kelecioğlu, Seferoğlu, Keklik, Haskan-Avcı ve ark. (2014) tarafından geliştirilen Üniversite Hizmetlerinden Memnuniyet Ölçeği (ÜHMÖ), Arkadaş İlişkileri Ölçeği (ARÖ), Ders Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği (DÇAÖ), Ders Sorumlularını Değerlendirme Ölçeği (DSDÖ), Öğretim Yöntem ve Süreçlerini Değerlendirme Ölçeği (ÖYDÖ), Öğrenme Ortamını Değerlendirme Ölçeği (ÖODÖ), Akademik Danışmanlık Desteği Ölçeği (ADDÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) ile aracılığıyla toplanmıştır. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada verilerin analizinde aşamalı regresyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, "öğrenme ortamının uygunluk derecesi, öğrencilerin öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeleri, ders çalışma alışkanlığı ve aile desteği" değişkenleri akademik başarıyı anlamlı olarak yordamaktadır. Aynı zamanda bu değişkenler birlikte, öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin toplam varyansın %19'unu açıklamaktadır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür ışığında tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler

Eğitim Fakültesi öğrencileri, öğrenme ortamı, öğretim yöntem ve süreçleri, ders çalışma alışkanlığı ve aile desteği

*Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeler Birimi tarafından desteklenen ve Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM yürütücülüğünde gerçekleştirilen 1-013 A810 001 numaralı projeden üretilmiştir.

¹ Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, e-posta: ilyil@hacettepe.edu.tr

² Arş. Gör. Dr., Adıyaman Üniversitesi, e-posta: sevalpdr@gmail.com

³ Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, e-posta: efdincel@gmail.com

⁴ Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, e-posta: selenpdr@gmail.com

Predictors of Academic Success of Students of Hacettepe University Faculty of Education

Abstract

Faculty of Education has an important place in university structuring. Students who are studied in Faculty of Education reach the individuals in society and prepare them for the future after their graduation. Therefore, examining academic success of students of Faculty of Education can be directive in studies and decisions of related people and in using of sources on purpose of training the teacher candidates qualitatively in university academic process. Aim of this study is to examine the variables such as family support, friend relationships, study habits, instructor evaluations of students, evaluation of teaching methods and process, fidelity of learning environment, evaluation of academic consultancy service and satisfaction degree of university services as predictor of academic success of students who are studied in Hacettepe University, Faculty of Education. Research sample is comprised of 361 students of Hacettepe University, Faculty of Education in 2013-2014. 312 of the students (%86.4) are women, 49 of them (%13.6) are men. Also, 96 of those students (%26.6) are freshman; 86 of them (%23.8) are sophomore; 87 of them (%24.1) are junior and 92 of them (%25.5) are senior. Data were collected by using Satisfaction Degree of University Services Scale (SDUSS), Friend Relationship Scale (FRS), Study Habits Scale (SHS), Instructor Evaluation Scale (IES), Evaluation of Teaching Methods and Process Scale (ETMPS), Fidelity of Learning Environment Scale, Academic Consultancy Support Scale, Personal Information Form which are developed by Yıldırım, Kelecioğlu, Seferoğlu, Keklik, Haskan-Avcı et al. (2014). Stepwise regression analysis is used during data analysis in this descriptive study. According to acquired findings, variables such as "fidelity of learning environment, evaluation of teaching methods and process of students, study habits and family support" predict the academic success meaningfully. In addition to these variables, %19 of total variance of academic success of students is explained. Acquired findings are discussed and suggestions are made in accordance with related literature.

Keywords

Students of Faculty of Education, learning environment, teaching methods and process, study habit and family support

Giriş

Üniversite, bir toplumun geleceğinin yapılanmasında ve şekillenmesinde önemli etkileri olan kurumlardan biridir. Üniversite öğrencilerinin bu kurumlarda azami düzeyde yetişmeleri ve kendilerini geliştirmeleri ile nihayetinde toplumun da ilerlemesine katkıda bulunulabilir. Üniversite yapılanması içerisinde öğretmen adaylarını yetiştiren Eğitim Fakülteleri ayrıca kritik bir konuma sahiptir. Eğitim Fakültelerinde yetişen üniversite öğrencileri; toplumun şekillenmesinde, değişmesinde etkili olabilecek yeni nesillerin zihinsel, duygusal, sosyal ve kültürel açılardan gelişmelerinde önemli rol almaktadırlar. Öğretmen adaylarının iyi bir nesil yetiştirmelerinin temelinde, o öğretmen adaylarının da üniversitede iyi bir eğitim sürecinden geçmeleri yatmaktadır. İyi bir eğitim sürecindeki önemli değerlendirme ölçütlerinden biri de akademik başarıdır. Üniversite öğrencilerin akademik başarıları bilişsel, sosyal veya duygusal birçok faktörden etkilenebilmektedir.

Alan yazın incelendiğinde, akademik başarının ilişkili olduğu ve bilişsel içerikte olmayan birçok değişkenin ele alındığı çalışmalar bulunmaktadır (Ting, 2003). Akademik başarının bilişsel boyut dışındaki değişkenlerle olan ilişkisini ortaya koymak amacıyla yapılan bazı araştırmalara; öğrenme ortamındaki fiziksel yetersizlikler (Topçu ve Uzundumlu, 2012), öğrenme stratejileri (Buluş, Duru, Balkıs ve Duru, 2011), ders çalışma alışkanlıkları (Atılğan, 1998), zaman yönetimi becerilerinin (Demirtaş ve Öner, 2007) incelendiği araştırmalar örnek olarak verilebilir. Görülmektedir ki akademik başarıyı etkileyen bilişsel değişkenlerin yanı sıra sosyal ve bireysel değişkenler de bulunmaktadır.

Akademik başarıyı etkileyen sosyal değişkenlerden biri aile desteğidir (Yıldırım, 1998; 2000; 2006). Aile üye veya üyeleri tarafından sosyal olarak desteklenen bireyin akademik başarısının da artması beklenmektedir. Bir başka deyişle, ailenin beklentisi, desteği, uygun çalışma koşullarını sağlaması ve öğrenciye rehberlik etmesi öğrenci başarısını olumlu etkilemektedir (Savaş, Taş ve Duru, 2010). Merritt ve Buboltz (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, ebeveyn etkisinin akademik öz-yetkinlik algısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda, Román, Cuestas ve Fenollar (2008) tarafından üniversite öğrencilerinin benlik saygılarının ve aileden aldıkları desteğin öğrenme ve akademik başarıları ile pozitif yönde ilişkili olduğu belirtilmiştir. Chen (2015) tarafından yapılan bir çalışmada ise algılanan otoriter ebeveynliğin akademik başarıyı arttıran değişkenlerle ilişkili olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarında aile desteğinin yanı sıra arkadaş ilişkileri de rol oynayabilmektedir. Özellikle aileden uzakta üniversite eğitimine devam eden öğrencilerin üniversitedeki en önemli sosyal destek kaynaklarından biri arkadaşları olabilmektedir. Yapılan boylamsal bir araştırmada akran desteğinin yokluğu hem üniversiteye uyumun hem de akademik başarının negatif bir yordayıcısı olmuştur (Dennis, Phinney ve Chuateco, 2005). Akademik başarının yordayıcılarının incelendiği başka bir araştırmada ise sırasıyla akademik motivasyon, öğrenmeye karşı tutum, arkadaş etkisi, etnik köken ve cinsiyet değişkenlerinin akademik başarıyı yordadığı görülmüştür (Bakar, Tarmizi, Mahyuddin, Elias, Luan ve Mohd Ayub, 2010).

Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyebilecek faktörlerden bir diğeri de onların ders çalışma alışkanlıklarıdır. Verimli ders çalışma alışkanlıklarını kazandırmaya yönelik yapılan deneysel bir çalışmada verimli ders çalışma yöntemleri eğitimi alan öğrencilerin, bu eğitimi almayanlara oranla daha yüksek akademik başarı gösterdiği görülmüştür (Subaşı, 2000). Erdamar (2010) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmasında kendini başarılı algılayan öğrencilerin ders çalışmaya yönelik tutumları ve ders çalışma stratejisi kullanımlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte düşük ve yüksek başarıya sahip öğrencilerin kullandıkları stratejiler incelendiğinde yüksek başarılı öğrencilerin planlama, örgütleme, denetleme ve değerlendirme boyutlarında bilişsel farkındalık stratejilerini düşük başarılı öğrencilere oranla daha fazla kullandıkları ortaya çıkmıştır (Doğanay ve Demir, 2011). Atılan (1998) ders çalışma alışkanlıkları ile ilgili yaptığı çalışmasında sıkıcı derslere çalışmak için kendini zorlama, derslere planlı olarak çalışma, ders çalışmayı planlamada güçlük çekme, ders çalışırken zamanı etkili kullanma, aranılan yardımcı kaynağın sağlanmasında üniversite kütüphanesinin yeterliliğine inanma konusunda başarılı öğrenciler ile başarısız öğrenciler arasında anlamlı bir fark olduğunu saptamıştır. Bununla beraber ders çalışma alışkanlıkları kapsamında ele alınan öğrencilerin zaman yönetimi becerisi de (İşcan, 2008; Kleijn, Ploeg ve Topman, 1994) akademik başarının bir yordayıcısı olarak görülmektedir. Görüldüğü gibi sağlıklı ders çalışma alışkanlıklarına sahip öğrenciler, çalışmayanlara oranla daha yüksek akademik başarı gösterme eğiliminde olabilmektedirler.

Ders sorumluları ile kurulan ilişkiler de öğrencilerin akademik başarılarına etki eden değişkenlerden biridir. Hartzog-Koehler (2014) tarafından yapılan bir çalışmada derse aktif katılan öğrencilerin katılmayanlara oranla daha yüksek oranda akademik başarıya sahip oldukları görülmüştür. Aynı zamanda derse daha aktif katılma ve ders sorumlusuyla olan ilişki arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna ek olarak Khalid, Jusoff, Othman, Ismail ve Rahman (2010) tarafından yapılan araştırmada ders sorumlularının fedakâr ve kabul edici davranışlarının öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı biçimde yordadığı ortaya çıkmıştır. Bir başka deyişle ders sorumlusuyla olumlu ilişki kuran ve ders sorumlusuna ilişkin daha olumlu algıya sahip öğrenciler derse daha aktif katılmakta ve bunun sonucu olarak daha yüksek akademik başarı gösterebilmektedir.

Öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler akademik başarı ile ilişkili olan bir başka değişkendir. 21. yüzyılın gereklilikleri göz önüne alındığında öğrencilerin bilgiye ulaşma ve değişen koşullara ayak uydurmada aktif ve yaratıcı bireyler olarak yetişmeleri için klasik öğretim yöntemleri değişerek daha öğrenci merkezli bir hale gelmiştir (Plush ve Kehrwald, 2014). Özellikle öğrencilerin bireysel farklılıklarını destekleyecek öğretim yöntem ve süreçlerine yer

verilmesi öğretim sürecinin etkililiğini artırabileceğinden öğrencilerin de akademik başarısını olumlu etkileyebilir. Örneğin, Akçin-Şenyuva (2009) tarafından yapılan bir araştırmada öğrenme stillerinde öğrencinin aktif olmasının onların akademik başarıları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ifade edilmektedir. Akbari Chermahini, Ghanbari ve Ghanbari Talab (2013) tarafından yapılan bir çalışmada derslerde farklı yöntemlerin kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı gözlenmiştir. Görülebileceği gibi derslerin verimli şekilde geçmesi için geliştirilen farklı yöntemler aynı zamanda öğrencilerin daha iyi öğrenmesini sağladığı için öğrencilerin akademik başarısını artırıcı bir rol oynayabilmektedir.

Bununla birlikte, öğrenme ortamının uygunluk derecesi de akademik başarı ile ilişkili bir başka değişkendir. Öğrenme ortamındaki her türlü fiziki koşulun iyileştirici, kolaylaştırıcı ve geliştirici olması öğrencinin performansını olumlu yönde etkilemektedir. Kekare (2015) tarafından yapılan deneysel bir çalışmada, fiziksel çevrenin (sınıfın fiziki ortamındaki tüm özellikler) öğrencinin başarıları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lizzio, Wilson ve Simons (2002) tarafından yapılan bir çalışmada da öğrenme ortamının akademik başarı üzerinde belirleyici rolüne dikkat çekilmiştir. Buna karşın, Yüksel ve Sezgin (2008) tarafından yapılan bir araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri fiziksel ortamın yeterliğine ilişkin algıları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Görülebileceği gibi öğrenme ortamının öğrencinin akademik başarıları üzerinde etkisi olduğunu ortaya koyan araştırmalar olduğu gibi iki değişken arasında ilişki bulunamayan araştırmalar da mevcuttur. Bu konuda literatürde henüz tutarlı bir görüşün mevcut olmadığı söylenebilir.

Araştırma kapsamında ele alınan değişkenlerden biri de akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirmedir. Rehberlik hizmetleri kapsamında da değerlendirilen akademik danışmanlık hizmeti, lisans eğitiminin çok önemli bir bileşeni olarak kabul edilmektedir (Jacobi, 1991). Young-Jones, Burt, Dixon ve Hawthorne (2013) tarafından yapılan bir araştırmada, akademik danışmanın ulaşılabilir olması, öğrencinin motive edilmesi gibi akademik danışman-öğrenci ilişkisine dair değişkenler ile akademik başarı arasındaki ilişki ortaya konmuştur. Williams (2015) tarafından yapılan başka bir araştırmada, düşük ve yüksek düzeyde akademik başarı gösteren öğrenciler, akademik danışmandan algılanan akademik destek açısından karşılaştırıldığında bu iki grup arasında bir fark bulunmamıştır. Bu durumda, bu iki grup arasında bir farkın gözlenememesinde başka faktörlerin de etkili olabildiği söylenebilir. Birbirinden farklı araştırma sonuçları akademik danışmanlık hizmetinin akademik başarı üzerindeki etkisinde tutarlı bir görüşe ulaşılamadığını göstermektedir.

Bununla birlikte, üniversite öğrencilerinin üniversitede sunulan hizmetlerden memnuniyet düzeyi de akademik başarıyı etkileyen bir başka değişkendir. Eğitim kurumlarının en önemli ögesi olan öğrencilerin memnuniyet düzeyinin ölçülmesi, eğitim sisteminin aksayan yönlerini bulmak, etkili iyileştirmeler yapmak ve eğitimin kalitesini arttırabilmek için kullanılacak önemli bir araçtır (Delice ve Odabaşı, 2014). Üniversite öğrencilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyi öğrencilerin hem başarılarını hem de doyum düzeylerini etkileyen önemli bir değişkendir (Şahin, Zoraloğlu ve Şahin-Fırat, 2011). Yapılan araştırmalarda öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin öğrenme deneyimleri, başarı beklentisi ve akademik başarı üzerinde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Elliott ve Healy, 2001; Nurmi, Aunola, Salmela-Aro ve Lindroos, 2003). Akademik başarıyı yordayan pek çok değişkenin incelendiği bir araştırmada ise üniversiteden memnuniyet düzeyinin akademik başarının yordayıcısı olmadığı belirlenmiştir (McKenzie ve Schweitzer, 2001). Araştırma sonuçları göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin üniversitede sunulan hizmetlere ilişkin memnuniyet düzeyi ile akademik başarı arasındaki ilişki konusunda henüz net bir görüş bulunmamaktadır.

Yukarıdaki çalışmalar değerlendirildiğinde akademik başarı ile çevresel koşulların (üniversite, toplum ve aile) ilişkili olduğu ve çevresel koşulların yeterli ve uygun olmasının veya çevreyle sağlıklı ilişki kurulmasının öğrencilerin akademik başarısını etkilediği görülmektedir. Buna göre araştırmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan öğrencilerin akademik başarılarını yordayan değişkenleri ortaya koymaktır. Bu sebeple, bu çalışmada "aile desteği, arkadaş ilişkileri, ders çalışma alışkanlığı, ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeler, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler, öğrenme ortamının

uygunluk derecesi, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirmeler, üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarını anlamlı olarak yordamakta mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. ‘Aile desteği, arkadaş ilişkileri, ders çalışma alışkanlığı, ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeleri, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeleri, öğrenme ortamının uygunluk derecesi, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirmesi, üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi birlikte akademik başarıyı yordamakta mıdır?
2. Akademik başarıyı anlamlı olarak yordayan değişkenlerin öğrencilerin akademik başarılarını yordamadaki güçleri nedir?
3. Akademik başarıyı anlamlı olarak yordayan değişkenlerin öğrencilerin akademik başarısını yordamadaki önem sırası nedir?

Yöntem

Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının bazı değişkenler açısından incelendiği bu araştırma betimsel niteliktedir.

Katılımcılar

Bu araştırmanın örneklemini tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen ve 2013–2014 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören 361 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 312’si (% 86.4) kadın ve 49’u (% 13.6) erkektir. Aynı zamanda, bu öğrencilerin 96’sı (%26.6) birinci sınıf; 86’sı (%23.8) ikinci sınıf; 87’si (%24.1) üçüncü sınıf ve 92’si (%25.5) dördüncü sınıf öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Yıldırım, Kelecioğlu, Seferoğlu, Keklik, Haskan-Avcı ve ark. (2014) tarafından geliştirilen ölçekler kullanılmıştır.

Üniversite Hizmetlerinden Memnuniyet Ölçeği (ÜHMÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. ÜHMÖ, 19 maddeden oluşan, beş faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 50.385’ini açıklamaktadır. ÜHMÖ’nün Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise .823 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5’li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan üniversite hizmetlerinden duyulan memnuniyet düzeyinin arttığını göstermektedir.

Aile İlişkileri Ölçeği (AİÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. AİÖ, yedi maddeden oluşan, iki faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 55.480’ini açıklamaktadır. AİÖ’nün Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise .791 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5’li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan aile ilişkilerinin olumlu yönde seyrettiğini göstermektedir.

Arkadaş İlişkileri Ölçeği (ARÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. AİÖ, 12 maddeden oluşan, üç faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın %63.948’ini açıklamaktadır. AİÖ’nün Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise .856 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5’li Likert tipi derecelendirme ile

değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan arkadaş ilişkilerinin olumlu yönde seyrettiğini göstermektedir.

Ders Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği (DÇAÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. DÇAÖ, 13 maddeden oluşan, dört faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 54.741'ini açıklamaktadır. DÇAÖ'nün Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .825 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan öğrencilerin uygun ve verimli ders çalışma sahip olduğunu göstermektedir.

Ders Sorumlularını Değerlendirme Ölçeği (DSDÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. DSDÖ, 20 maddeden oluşan, üç faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 51.536'sını açıklamaktadır. DSDÖ'nün Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .920 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan ders sorumlularının nitelikli ve olumlu algılandığını göstermektedir.

Öğretim Yöntem ve Süreçlerini Değerlendirme Ölçeği (ÖYDÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. ÖYDÖ, 11 maddeden oluşan, iki faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 51.407'sini açıklamaktadır. ÖYDÖ'nün Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .783 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan öğrencilerin kullanılan öğretim yöntem süreçlerini olumlu algıladığını göstermektedir.

Öğrenme Ortamını Değerlendirme Ölçeği (ÖODÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. ÖODÖ, 9 maddeden oluşan, beş faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 50.414'ünü açıklamaktadır. ÖODÖ'nün Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .785 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan öğrencilerin öğrenme ortamını olumlu algıladığını göstermektedir.

Akademik Danışmanlık Desteği Ölçeği (ADDÖ):

Ölçeğin geçerliği açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. ADDÖ, 14 maddeden oluşan, beş faktörlü bir yapıya sahiptir ve toplam varyansın % 63.144'ünü açıklamaktadır. ADDÖ'nün Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .946 bulunmuştur. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan öğrencilerin akademik danışmanlardan algıladıkları desteğin yüksek olduğunu göstermektedir.

Ayrıca çalışmada öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi ve akademik başarı düzeylerini öğrenmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

İşlem

Uygulamalar öncesinde üniversite yönetiminden gerekli resmi izinler alınmıştır. Uygulamalar öncesinde ders sorumlularına ve öğrencilere çalışma hakkında bilgi verilmiş, öğrencilerin motivasyonu artırılarak ölçekleri gönüllülük esasında yanıtlamaları sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında elde edilen veriler, bilgisayar ortamına girildikten sonra gerekli veri ayıklama işlemleri yapılmıştır. Veriler SPSS 22.0 ile analiz edilmiştir. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada akademik başarının yordayıcılarını ortaya koymak ve yordama sırasını belirlemek için çoklu regresyon analiz yöntemlerinden aşamalı (stepwise) regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, öncelikle akademik başarı ile üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi, arkadaş ilişkileri, ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeler, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirme, öğrenme ortamının uygunluk derecesi, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler, ders çalışma alışkanlığı ve aile desteği arasındaki ilişkiler sunulmuştur. Çizelge-2'de görüleceği gibi, aile desteği, arkadaş ilişkileri, ders çalışma alışkanlığı, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler ile akademik başarı arasında pozitif yönde; öğrenme ortamının uygunluk derecesi ile negatif yönde ilişkiler gözlenmiştir. Buna karşılık üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi, ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeler, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirme ile akademik başarı arasındaki manidar bir ilişki bulunamamıştır.

Gösterge değişkenlere ilişkin betimsel istatistiklerden ortalama, standart sapma, minimum-maksimum değerler, çarpıklık ve basıklık değerleri aşağıdaki Çizelge 1'de sunulmuştur:

Çizelge 1. Gösterge değişkenlere ilişkin betimsel istatistikler

Değişkenler	\bar{X}	Ss	Minimum	Maksimum	Çarpıklık	Basıklık
Akademik Başarı (AB)	3.08	0.54	.00	3.93	-2.25	2.45
Üniversite Hizmetleri (ÜH)	50.81	7.55	25	75	.07	0.21
Aile Desteği (AD)	18.70	2.59	8.00	21.00	-1.64	3.06
Arkadaş İlişkisi (ARK)	32.88	3.69	19.00	36.00	-1.57	1.99
Ders Çalışma Alışkanlıkları (DÇA)	27.67	3.96	18.00	38.00	-.13	-.33
Ders sorumluları (DS)	2.11	0.58	1.00	3.00	-.01	-.12
Öğretim yöntemleri (ÖY)	2.21	0.52	1.00	3.00	.23	.01
Öğrenme ortamı (ÖO)	1.77	0.57	1.00	3.00	.03	-.36
Akademik danışman (AKDA)	28.66	7.45	14.00	42.00	-.12	-.86

Çizelge 1'de görüleceği üzere çalışmada incelenen değişkenlerin betimsel istatistik değerlerinden ortalama değerleri (\bar{X}) 1.77 ile 50.81; standart sapma değerleri (Ss) 0.52 ile 7.55; Minimum-Maksimum değerleri 0.00-42.00; çarpıklık değerleri -2.25 ile .23 ve son olarak basıklık değerleri -0,86 ile 3.06 arasında değişmektedir. Değişkenlere ait basıklık ve çarpıklık değerlerinin -3 ile +3 arasında yer alması verilerin normal bir dağılıma göre dağıldığını göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2007).

Çizelge 2. Akademik başarının yordayıcıları olarak üniversite hizmetleri, aile desteği, arkadaş ilişkisi, ders çalışma alışkanlığı, ders sorumluları, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler, öğrenme ortamı ve akademik danışmana ilişkin pearson korelasyon katsayıları

	AB	ÜH	AD	ARK	DÇA	DS	ÖY	ÖO	AKDA
Akademik Başarı (AB)	1								
Üniversite Hizmetleri (ÜH)	.021	1							
Aile Desteği (AD)	.157**	.187**	1						
Arkadaş İlişkisi (ARK)	.106*	.213**	.352**	1					
Ders Çalışma Alışkanlıkları (DÇA)	.200**	.114*	.194**	.181**	1				

Ders sorumluları (DS)	.091	.337**	.152**	.294**	.199**	1			
Öğretim yöntemleri (ÖY)	.108*	.296**	.156**	.321**	.175**	.771**	1		
Öğrenme ortamı (ÖO)	-.275**	.284**	.057	.068	.039	.320**	.338**	1	
Akademik danışman (AKDA)	.079	.241**	.056	.149**	.140**	.532**	.457**	.298**	1

Değişkenler arasındaki ilişki belirlendikten sonra akademik başarının yordayıcılarını ortaya koymak amacıyla aşamalı (stepwise) regresyon analizinden yararlanılmıştır. Regresyon varsayımlarından çoklu bağlantılılık sorunu olup olmadığı değişkenler arasındaki korelasyonlar incelenerek belirlenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyonlar incelendiğinde .80 değerinin üzerinde korelasyon olmadığı saptanmıştır. Aynı zamanda korelasyon değerlerinin .02 ile .77 arasında değiştiği gözlenmiştir. Buradan hareketle, korelasyon güçlerin düşük-orta ve yüksek olduğu söylenebilir. Çarpıklık ve basıklık katsayıları incelendiğinde, bağımlı değişkene ilişkin dağılımın normal olduğu görülmüştür. Buna ek olarak bağımlı değişkenlere ilişkin dağılımın normal olup olmadığını incelemek için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmış ve analiz sonucunda bağımlı değişkene ilişkin dağılımın normal dağıldığı görülmüştür. Akademik başarının yordayıcısı olarak ele alınan değişkenlere ilişkin veriler üzerinde yapılan aşamalı regresyon analizinin sonuçları Çizelge-3'de verilmiştir.

Çizelge 3. Akademik başarının yordayıcıları olarak öğrenme ortamı, ders çalışma alışkanlığı, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler ve aile desteğine ilişkin aşamalı regresyon analizi sonuçları

Model	B	Std. Hata	B	t	p	R	R ²	F	p
1.(sabit)	3.773	.123		32.668	.000				
ÖO	-.044	.008	-.293	-5.933	.000	.293	.086	33.771	.000
2.(sabit)	2.929	.218		13.417	.000				
ÖO	-.045	.007	-.300	-6.111	.000				
DÇA	.031	.007	.227	4.626	.000	.371	.138	21.395	.000
3.(sabit)	2.521	.239		10.548	.000				
ÖO	-.056	.008	-.369	-7.174	.000				
DÇA	.027	.007	.198	4.061	.000				
ÖY	.027	.007	.200	3.840	.000	.414	.172	14.743	.000
4.(sabit)	2.185	.275		7.942	.000				
ÖO	-.056	.008	-.369	-7.230	.000				
DÇA	.025	.007	.180	3.675	.000				
ÖY	.024	.007	.182	3.487	.001				
AD	.025	.010	.119	2.417	.016	.430	.185	5.844	.016

Aşamalı regresyon analizine ilişkin ANOVA tablosu, açıklanan varyansın ya da regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. Çizelge-3'de görüleceği gibi, aşamalı regresyon analizi, akademik başarıyı manidar düzeyde yordamadığı için üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi, arkadaş ilişkileri, ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeler, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirme değişkenlerini analize almamış; diğer dört değişken aşamalı regresyon analizi sürecinde işlem görmüştür. Standardize edilmiş regresyon katsayıları incelendiğinde öğrenme ortamının uygunluk derecesi, ders çalışma alışkanlığı, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler ve aile desteği değişkenleri birlikte öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin toplam varyansın yaklaşık %19'unu açıklamaktadır ($R=.430$; $R^2=.185$; $p<0.05$). Regresyon katsayısının (R^2) etki büyüklüğü hesaplamalarında kullanılan bir ölçümdür (Özsoy ve Özsoy, 2013). Cohen'e (1988) göre elde edilen bu etki büyüklüğü sonuçları (R^2) .019 küçük; .130 orta; .260 ise büyük etki değeri olarak değerlendirilmektedir (akt., Özsoy ve Özsoy, 2013). Buna göre araştırma bulgularının, elde edilen R^2 değeri ($R^2=.185$) değerlendirildiğinde orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu söylenebilir. Aşamalı regresyon analizinin birinci adımında incelenen "ÖO" değişkeninin Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarısını yordamada standardize edilmiş regresyon katsayısı

(Beta) $-.293$ çıkmıştır. Tek başına "ÖO" değişkeninin öğrencilerin akademik başarılarının %9 kadarını ($R^2 = .086$) açıkladığı görülmektedir. Aşamalı regresyon analizinin ikinci adımında modele "ÖO" değişkeninin yanında "DÇA" değişkeni girmiştir. "ÖO" ve "DÇA" değişkenleri birlikte akademik başarının yaklaşık %14 kadarını ($R^2 = .138$) açıklamaktadır. Diğer değişkenler sabit kalmak üzere, "ÖO" değişkeni Beta katsayısı $-.293$; "DÇA" Beta katsayısı $0,227$ çıkmıştır. Her iki Beta katsayısına ilişkin t değerleri manidar bulunmuştur (sırasıyla $t = -5.933$, $t = 4.626$, $p < .001$).

Aşamalı regresyon analizinin üçüncü adımında "ÖO" ile "DÇA" değişkenlerinin yanında modele "ÖY" değişkeni eklenmiştir. Değişkenlerin üçü birlikte akademik başarının % 17 kadarını ($R = .414$, $R^2 = .172$) açıklamaktadır. Diğer değişkenler sabit tutulduğunda, ÖO Beta katsayısı $-.369$; DÇA Beta katsayısı $.198$; ÖY Beta katsayısı $.200$ çıkmıştır. Her üç değişkene ilişkin t değerleri anlamlı bulunmuştur (sırasıyla $t = -7.174$, $t = 4.061$, $t = 3.840$, $p < .001$).

Dördüncü adımda "ÖO", "DÇA" ve "ÖY" değişkenlerinin yanında modele "AD" değişkeni eklenmiştir. Değişkenlerin dördü birlikte akademik başarının %19 kadarını ($R = .430$, $R^2 = .185$) açıklamaktadır. Diğer değişkenler sabit tutulduğunda, ÖO Beta katsayısı $-.369$, DÇA Beta katsayısı $.180$, ÖY Beta katsayısı $.182$ ve AD Beta katsayısı $.119$ çıkmıştır. Her dört değişkene ilişkin t değerleri anlamlı bulunmuştur (sırasıyla $t = -7.230$, $t = 3.675$, $t = 3.487$, $t = 2.417$, $p < .05$).

"ÖO", "DÇA", "ÖY" ve "AD" değişkenlerine ilişkin gerek regresyon katsayıları gerek R^2 ve t değerleri incelendiğinde, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarını birinci sırada "ÖO", ikinci sırada "DÇA", üçüncü sırada "ÖY" ve son sırada "AD" değişkenlerinin manidar olarak yordadıkları gözlenmiştir. Buna karşın "ÜH", "ARK", "AKDA" değişkenlerinin ise Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarını manidar düzeyde yordayıcı bir etkisinin olmadığı ortaya konmuştur.

Tartışma

Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının bazı değişkenler açısından incelendiği bu çalışma kapsamında öğrenme ortamının uygunluk derecesi akademik başarıyı negatif yönde yordayan bir değişken olarak gözlenmiştir. Bir başka deyişle, öğrencilerin öğrenme ortamının uygunluk derecesine ilişkin memnuniyetleri arttıkça, akademik başarıları düşmektedir. Bu sonuç, ilgili literatürde akademik başarı ile öğrenme ortamının uygunluk derecesi değişkeni arasındaki pozitif ilişkiyi ortaya koyan bazı çalışma sonuçlarıyla tutarlılık göstermemektedir (Kekare, 2015; Lizzio, Wilson ve Simons, 2002). Buna karşılık Yüksel ve Sezgin (2008) tarafından yapılan bir araştırmada ise öğrenme ortamı ile akademik başarı arasında ilişki bulunamamıştır. Daha önce belirtildiği gibi literatürde bu konuda bir tutarlılık bulunmamaktadır. Öğrenme ortamı ile akademik başarı arasındaki negatif yönlü ilişki; akademik başarı yüksek olan öğrencilerin beklentilerinin yüksek oluşu dolayısıyla var olan koşullardan memnun olmamaları ile açıklanabilir.

Öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler değişkeni de akademik başarının yordayıcılarından biridir. Bu bulgu, ilgili literatürde akademik başarı ile öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koyan çalışma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Akbari-Chermahini, Ghanbari ve Ghanbari Talab, 2013; Akçin-Şenyuva, 2009). Öğrencinin aktif olduğu, farklı yöntemlerle öğrenme sürecinin zenginleştirildiği öğrenci merkezli öğretim sürecinde akademik başarının artması beklenen bir durumdur. Öğrencinin sadece bilişsel yönünün değil, kişisel-sosyal, duygusal yönlerinin de dikkate alındığı böyle bir süreçte öğrenci hem çok yönlü olarak gelişebilir hem de öğrencinin bu sürece ilişkin memnuniyet düzeyi artabilir.

Bu çalışma kapsamında elde edilen bir diğer bulgu da ders çalışma alışkanlığı değişkeninin akademik başarının yordayıcılarından biri olduğudur. Söz konusu bu bulgu, literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile tutarlılık göstermektedir (Atılğan, 1998; Doğanay ve Demir, 2011; Erdamar, 2010; İşcan, 2008; Kleijn, Ploeg ve Topman, 1994; Subaşı, 2000). Öğrencilerin

öğrenme sürecinde planlı-programlı çalışması, zamanı etkili kullanması, çalışmalarını örgütlemesi, düzenlemesi akademik başarıyı artırabilen temel koşullar arasında sayılmaktadır. Bu koşulların yerine getirildiği durumlarda öğrenci enerjisini ve ders çalışma motivasyonunu dengeli bir şekilde kullanabilmiş olacağından ileride de başarılı olma olasılığı artabilmektedir.

Aile desteği değişkeni de akademik başarının yordayıcılarından biridir. Bu bulgu, ilgili literatürde akademik başarı ile aile desteği değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koyan çalışma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Chen, 2015; Merritt ve Buboltz, 2015; Román, Cuestas ve Fenollar, 2008). Aile üye veya üyeleri tarafından sosyal olarak desteklenen bireyin akademik başarısının da artması beklenen bir sonuç olacaktır. Bir başka deyişle, ailenin beklentisi, desteği, öğrenciye uygun çalışma koşullarını sağlaması ve öğrenciye rehberlik etmesi de öğrenci başarısını olumlu etkilemektedir (Savaş, Taş ve Duru, 2010). Sosyal destek kaynağı olan aileden bireyin destek alması onun kendini daha güvende hissetmesini sağlayabildiği gibi akademik başarı gibi sorumluluklarını yerine getirme konusunda daha motive edici olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada aşamalı regresyon analizi yönteminde akademik başarıyı anlamlı olarak yordamayan “üniversite tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet derecesi, arkadaş ilişkileri, ders sorumlularına ilişkin değerlendirmeler, akademik danışmanlık hizmetlerine ilişkin değerlendirme” değişkenleri analize alınmamıştır. Buna karşın, “öğrenme ortamının uygunluk derecesi, ders çalışma alışkanlığı, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler ve aile desteği” değişkenleri aşamalı regresyon analiz sürecinde işlem görmüştür. “Öğrenme ortamının uygunluk derecesi, ders çalışma alışkanlığı, öğretim yöntem ve süreçlerine ilişkin değerlendirmeler ve aile desteği” değişkenleri birlikte öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin toplam varyansın %19’unu açıklamaktadır ($R = .430$; $R^2 = .185$; $p < 0.05$). Bu çalışma, açıklanan toplam varyans, çalışma grubu ve kullanılan veri toplama araçları açısından bazı sınırlılıklara sahiptir. Ele alınan değişkenler birlikte, toplam varyansın %19’unu açıklaması modelin çalışılan spesifik bir grup olması ile açıklanabilir. Bu sebeple, modelin daha geniş bir örneklem üzerinde test edilmesi sağlanabilir. Bunun yanı sıra araştırma kapsamında ele alınan değişkenler akademik başarıyı etkileyen çevresel değişkenlerle sınırlıdır. Bu değişkenlere ek olarak akademik başarıyı doğrudan etkileyeceği düşünülen zeka, motivasyon gibi bireysel etmenlerin çevresel değişkenlerle birlikte ele alındığı çalışmaların yapılması önerilebilir.

Aynı zamanda, katılımcılar, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden oluştuğu için sonuçların genellenebilirliği sınırlıdır. Ayrıca, katılımcıların kendilerini ifade etmeye yönelik durumu ortaya koyan veri toplama araçlarından dolayı veriler sadece söz konusu katılımcıların algılarını yansıtır olabilir. Bu sebeple, ileride benzer konuda yapılacak araştırmalarda farklı üniversitelerden oluşan daha kapsamlı örneklem üzerinde çalışılabilir. Aynı zamanda, kullanılan veri toplama araçlarının bu geniş örneklemde geçerlik ve güvenilirlikleri tekrar test edilebilir. Bununla birlikte, üniversitelerde öğretim üyelerine yönelik yürütülmekte olan “eğiticilerin eğitimi” programı kapsamında öğretim yöntem ve süreçleri konusunda öğretim üyelerine daha üst düzeyde yeterlikler kazandırılması, öğrencilerin akademik başarılarını arttırmaları için faydalı olabilir. Üniversitelerde öğrencilere yönelik etkili ve verimli ders çalışma alışkanlıklarının kazandırılması için çalışmaların yoğunlaştırılması yararlı olabilir. Bunun için üniversitelerin psikolojik danışma merkezleri aracılığıyla sunulabilecek bireysel veya grupta psikolojik danışma uygulamaları faydalı olabilir.

Aile desteğini artırmak ve ailenin öğrencinin eğitim hayatına katılımını artırmak için üniversitelerde çeşitli etkinlikler düzenlenebilir. Örneğin oryantasyon çalışmaları kapsamında üniversitelere yeni başlayan öğrencilerin ebeveynleri için çocuklarının eğitim yaşantısının nasıl destekleyecekleri konusunda seminerler verilebilir. Söz konusu araştırma sadece Eğitim Fakültesi değil tüm programları kapsayacak şekilde tekrarlanabilir. Bu çalışmada incelenen çevresel etmenlerin yanı sıra, öğrencinin akademik başarısının etkileyebilecek bireysel etmenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, motivasyon düzeyi gibi) de araştırılabilir.

Kaynakça

- Akçin-Şenyuva, E. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(58), 247-271.
- Atılğan, M. (1998). *Üniversite öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıkları ile akademik başarılarının karşılaştırılması (Gaziantep Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi.
- Bakar, K. B., Tarmizi, R. A., Mahyuddin, R., Elias, H., Luan W. S., & Mohd Ayub, A. F. (2010). Relationships between university students' achievement motivation, attitude and academic performance in Malaysia. *Innovation and Creativity in Education*, 2(2), 4906-4910.
- Buluş, M., Duru, E., Balkıs, M. ve Duru, S. (2011). Öğretmen adaylarında öğrenme stratejilerinin ve bireysel özelliklerin akademik başarıyı yordamadaki rolü. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 186-198.
- Chen, W. W. (2015). The relations between perceived parenting styles and academic achievement in Hong Kong: The mediating role of students' goal orientations. *Learning and Individual Differences*, 37, 48-54.
- Delice, M. ve Odabaşı, M. (2014). Police students' satisfaction of courses and instructors: Does it affect academic success? *Journal of Theoretical Educational Science*, 7(4), 550-572.
- Demirtaş, H. ve Öner, N. (2007). Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 2007.
- Dennis, J. M., Phinney, J. S., & Chuateco, L. I. (2005). The role of motivation, parental support, and peer support in the academic success of ethnic minority first-generation college students. *Journal of College Student Development*, 46(3), 223-236.
- Doğanay, A. ve Demir, Ö. (2011). Akademik başarıları düşük ve yüksek öğretmen adaylarının ders çalışma sırasında bilişsel farkındalık becerilerini kullanma düzeylerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4), 2011-2043.
- Elliott, K. M., & Healy, M. A. (2001). Key factors influencing student satisfaction related to recruitment and retention. *Journal of Marketing for Higher Education*, 10(4), 1-11.
- Erdamar, G. (2010). Öğretmen adaylarının ders çalışma stratejilerini etkileyen bazı değişkenler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 82-93.
- Hartzog-Koehler, J. (2014). *Overwhelmed and under pressure: The influence of extracurricular over-involvement on academic success and student-faculty relationships*. Unpublished PhD. thesis, Auburn University.
- Jacobi, M. (1991). Entering and undergraduate academic success: A literature review. *American Educational Research Association*, 61(4), 505-532.
- Kekare, S. H. (2015). Classroom physical environment and academic achievement of students. *The International Journal of Indian Psychology*, 2(3), 116-120.
- Khalid, S. A., Jusoff, H. K., Othman, M., Ismail, M., & Rahman, N. A. (2010). Organizational citizenship behavior as a predictor of student academic achievement. *International Journal of Economics and Finance*, 2(1), 65-71.
- Kleijn, W. C., van der Ploeg, H. M., & Topman, R. M. (1994). Cognition, study habits, test anxiety, and academic performance. *Psychological Reports*, 75(3), 1219-1226.
- Lizzio, A., Wilson, K., & Simons, R. (2002). University students' perceptions of the learning environment and academic outcomes: Implications for theory and practice. *Studies in Higher Education*, 27(1), 27-52.
- McKenzie, K., & Schweitzer, R. (2001). Who succeeds at university? Factors predicting academic performance in first year Australian university students. *Higher Education Research and Development*, 20(1), 21-33.
- Merritt, D. L., & Buboltz, W. (2015). Academic success in college: Socioeconomic status and parental influence as predictors of outcome. *Open Journal of Social Sciences*, 3(5), 127-135.
- Nurmi, J. E., Aunola, K., Salmela-Aro, K., & Lindroos, M. (2003). The role of success expectation and task-avoidance in academic performance and satisfaction: Three studies on antecedents, consequences and correlates. *Contemporary Educational Psychology*, 28(1), 59-90.
- Özsoy, S., & Özsoy, G. (2013). Effect size reporting in educational research. *Elementary Education Online*, 12(2), 334-346.
- Roman, S., Cuestas, P. J., & Fenollar, P. (2008). An examination of the interrelationships between self-esteem, others' expectations, family support, learning approaches and academic achievement. *Studies in Higher Education*, 33(2), 127-138.
- Savaş, E., Taş, S., & Duru, A. (2010). Factors affecting students' achievement in mathematics'. *İnönü University Journal of Faculty of Education*, 11, 113-132.

- Subaşı, G. (2000). Verimli ders çalışma alışkanlıkları eğitiminin akademik başarı, akademik benlik kavramı ve çalışma alışkanlıklarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 25(117), 50-56.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson/Allyn & Bacon
- Ting, S. M. (2003). A longitudinal study of non-cognitive variables in predicting academic success of first-generation college students. *College and University*, 78(4), 27-31.
- Topçu, Y. ve Uzundumlu, A. S. (2012). Yükseköğretimde öğrencilerin başarısızlığına etki eden faktörlerin analizi. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 51-58.
- Williams, K. B. (2015). Academic support, social support, and professional development of higher and lower achieving psychology majors. *North American Journal of Psychology*, 17(2), 373-382.
- Yıldırım, İ. (1998). Akademik başarı düzeyleri farklı olan lise öğrencilerinin sosyal destek düzeyleri. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(9), 33-38.
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, sınav kaygısı ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167-176.
- Yıldırım, İ. (2006). Akademik başarının yordayıcısı olarak gündelik sıkıntılar ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 258-276.
- Yıldırım, İ., Kelecioğlu, H., Seferoğlu, S., Keklik, İ., Haskan-Avcı, Ö., Acar, T., Kızıldağ, S., Demirtaş-Zorbaz, S., Arıcı-Şahin, F., Ulaş, Ö., Kepir-Savoly, D. D. ve Dinçel, F. E. (2014). *Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Faktörler*. (Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeler Birimi No. 1-013 A810 001). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Young-Jones, D. A., Burt, T. D., Dixon, S., & Hawthorne, M. J. (2013). Academic advising: Does it really impact student success? *Quality Assurance in Education*, 21(1), 7-19.
- Yüksel, G. ve Sezgin, F. (2008). Üniversite öğrencilerinin başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler: Gazi Üniversitesi örneği. *Milli Eğitim*, 179, 66-81.

EXTENDED ABSTRACT

Predictors of Academic Success of Students of Hacettepe University Faculty of Education *

İbrahim Yıldırım¹, Seval Kızıldağ², E. Feyza Dinçel³, Selen Demirtaş Zorbaz⁴

Faculty of Education's students has an important place in mental, emotional, social and cultural developments of rising generations who can be affected by changing the society. Teacher candidates who were productive on both teaching certificate courses during their undergraduate education have an effort to raise their students best. Thereby, teacher candidates should have a good education process to raise a better generation. Academic success is one of the most important criteria during a good education process. Examining academic success of students of Faculty of Education can be directive in studies and decisions of related people and in using of sources the purpose of training the teacher candidates qualitatively in pre-service. Aim of this study is to examine the variables such as family support, friend relationships, study habits, instructor evaluations of students, evaluation of teaching methods and process, fidelity of learning environment, evaluation of academic consultancy service and satisfaction degree of university services as predictor of academic success of students who are studied in Hacettepe University, Faculty of Education. In this study, "Do family support, friend relationships, study habits, instructor evaluations of students, evaluation of teaching methods and process, fidelity of learning environment, evaluation of academic consultancy service and satisfaction degree of university services predict the academic success of students of Faculty of Education meaningfully?" question is wanted to be answered. Research sample is comprised of 361 students of Hacettepe University, Faculty of Education in 2013-2014. 312 of the students (%86, 4) are female, 49 of them (%13, 6) are male. Also, 96 of those students (%26,6) are freshman; 86 of them (%23,8) are sophomore; 87 of them(%24,1) are junior and 92 of them(%25,5) are senior. Data were collected by using Satisfaction Degree of University Services Scale (SDUSS), Friend Relationship Scale (FRS), Study Habits Scale (SHS), Instructor Evaluation Scale (IES), Evaluation of Teaching Methods and Process Scale (ETMPS), Fidelity of Learning Environment Scale, Academic Consultancy Support Scale, Personal Information Form which are improved by Yıldırım, Kelecioğlu, Seferoğlu, Keklik, Haskan-Avcı et al. Necessary official permissions were received before application. Instructors and students were informed about the study and motivation of students was improved to answer the scale willingly. Acquired data were computerized and necessary extract data process was done. Data were analyzed with SPSS 22.0. Stepwise regression analysis is used during data analysis in this descriptive study. "Satisfaction degree of university services, friend relationships, instructor evaluations and evaluation of academic consultancy service" variables which don't predict the academic success meaningfully were not included in the analysis. On the other hand, "fidelity of learning environment, study habits, evaluation of teaching methods and process and family support" variables were processed during gradual regression analysis. In addition to fidelity of learning environment, study habits, evaluation of teaching methods and process and family support" variables, %19 of total variance of academic success of students is explained. ($R=.430$; $R^2=.185$; $p<0.05$). According to this acquired results, for example, fidelity of learning environment is observed as a variable that predicts academic success negatively. The avoidant relation between learning environment and academic success can be explained with dissatisfying of students who have high academic success because of their great expectations. 'Evaluation of teaching methods and process' variable is one of the predictors of academic success. Increasing the academic success of students is an expected situation during student centred learning in

*This paper is a part of a research project that was funded by Hacettepe University Scientific Research Project Department and it was held by Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM (Project number: 1-013 A810 001).

¹ Prof. Dr., Hacettepe University, e-mail: iyil@hacettepe.edu.tr

² Res Assist. Dr., Adiyaman University e-mail: sevalpdr@gmail.com

³ Res Assist., Hacettepe University, e-mail: efdincel@gmail.com

⁴ Res Assist., Hacettepe University, e-mail: selenpdr@gmail.com

which students are active and students' learning process is enriched with different methods. During the process in which personal-social, emotional aspects of students are considered as well as their cognitive aspect, students can learn life-wide also satisfaction level of students of this process can increase. Study habits variable is another predictor of academic success. Students' planned studies, effective use of time, organized study are regarded as basic condition which can increase the academic success. When these conditions are occurred, students' possibility of being successful can increase because of that students use their energy and study motivation equally. Family support variable is also one of the predictors of academic success. Increasing of academic success of individual, who is socially supported by his family, is an expected result. In other words, family's expectation, support that providing the suitable condition and guiding the student affect students' success positively (Savaş, Taş and Duru, 2010). Getting support from individual's family who is a social support source can make him feel safer also it can be motivator about fulfilling his responsibilities like academic success. Based on these research findings, suggestions about variable which is identified as predictor of academic success are made. To be gained sufficiency of faculty members about learning methods and process within "education of educators" program can be beneficial to increase students' academic success. In universities, focusing on studies can be beneficial to get students habit of studying efficiently and effectively. Therefore, individual and group psychological consulting practices which may be provided through psychological consulting centers can be helpful. Various activities can be organized to increase the family support and increase the participation of family to students' education life. For example, seminars about how families can support the students' education life for parents of students who have just started to college can be organized as part of orientations. This research can be repeated for all programs not just for Faculty of Education. Personal factors which can affect academic success of students (sex, class level, motivation level etc.) can be searched as well as environmental factors that were examined in this study.